

administrative coercion in the form of administrative penalties, but also directly establish formal of the offense to suit prohibitory rules CAO. But what about law-abiding citizens who simply can not abide by the prohibitions, as they are not clearly defined, and therefore - it can be argued that such bans are not available. The wording of the objective side of an administrative offense by the term «other» is simply impossible to perform such a ban.

Keywords: *administrative offense, the composition of the administrative offense, interpretation of, understand and adhere to regulations, other actions, such actions.*

Надійшла до редакції 08.09.2014

Задаля Д. К.

аспірант

*(Інститут права імені Володимира Сташиса
Класичного приватного університету)*

УДК 342.924

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ У СФЕРІ ОСВІТИ

Висвітлено правові підстави забезпечення охорони громадського порядку у сфері освіти, доцільність запровадження у закладах системи середньої освіти України інституту шкільних приставів, діяльність яких буде спрямовано на підтримання громадського порядку в навчальних закладах та дотримання етичних норм поведінки всіма учасниками навчально-виховного процесу.

Ключові слова: *конфлікт із законом, компетентний нагляд, профілактика правопорушень, соціальний педагог, служба у справах дітей, центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, шкільний пристав.*

Постановка проблеми. Україна стоїть на шляху побудови правової держави та створення якісно нового суспільства, у якому забезпечуються переваги загальнолюдських цінностей. Тобто вона претендує на визнання її іншими державами світу як цивілізованої країни, що у своєму розвитку керується пріоритетами прав людини і верховенства закону.

Упродовж століть держави та їхні уряди постійно розробляли і прагнули вдосконалювати правові підстави забезпечення охорони громадського порядку шляхом посилення відповідальності за правопорушення в частині забезпечення дітей особливим піклуванням та допомогою з боку держави у сфері освіти.

Організація Об'єднаних Націй у своєму Статуті затвердила віру в основні права людини, у гідність і цінність людської особи та сповнена рішучості сприяти соціальному прогресу й поліпшенню умов життя [9].

Загальна декларація прав людини проголосила, що кожна людина має володіти всіма правами та свободами, які в ній вказані, без будь-якої дискримінації за такими ознаками, як раса, колір шкіри, мова, релігія, політичні й інші переконання, національне або соціальне походження, майнове становище, народження або інша обставина [1].

Дитина, зважаючи на її фізичну та розумову незрілість, потребує спеціальної охорони й турботи, включаючи належний правовий захист. Необхідність такої спеціальної правової охорони була вперше визначена Женевською декларацією прав дитини в 1924 р. і визнана в Загальній декларації прав людини, а також у статутах спеціалізованих установ і міжнародних організацій, що займаються питаннями благополуччя дітей [2].

Декларація прав дитини покликана забезпечити щасливе дитинство та можливість користуватись правами й свободами, які в ній передбачені, та закликає батьків, чоловіків і жінок як окремих осіб, а також добровільні організації, місцеву владу та національні уряди до того, щоб вони визнали і прагнули дотримуватись цих прав шляхом законодавчих та інших заходів. Усе вищесказане й зумовлює актуальність теми.

Мета статті – розглянути правові підстави забезпечення охорони громадського порядку в закладах системи середньої освіти України, визначити необхідність запровадження інституту «шкільних приставів» у контексті розуміння безпечної школи.

Виклад основного матеріалу. Одним із найважливіших питань, вирішення якого має вагомим значення для забезпечення охорони громадського порядку у сфері освіти, є вжиття заходів із запобігання злочинності в закладах середньої освіти та контроль за поведінкою школярів. Для здійснення аналізу цих заходів необхідно звернутись до міжнародних нормативно-правових актів, що стосуються забезпечення дітей правами, передбаченими Конвенцією з прав дитини.

Відповідно до ст. 3 Конвенції з прав дитини всі дії щодо дітей незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами, що займаються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, орієнтовані на те, щоб якнайкраще забезпечити інтереси дитини. Держава зобов'язується забезпечити дитині такий захист і піклування, які необхідні для її добробуту, беручи до уваги права й обов'язки її батьків, опікунів або інших осіб, які несуть за неї відповідальність за законом, і з цією метою вживає всіх відповідних законодавчих та адміністративних заходів. Установи, служби й органи, відповідальні за піклування над дітьми або їх захист, встановлені компетентними органами, зважаючи на придатність їх персоналу до здійснення належного нагляду, зокрема у сфері безпеки й охорони здоров'я, посадові особи Міністерства освіти і науки України вживають усіх необхідних законодавчих, адміністративних й інших заходів для здійснення прав, визнаних у цій Конвенції, а також заходів щодо захисту дитини від усіх форм фізичного чи психологічного насильства, образ чи зловживання, відсутності піклування чи недбалої і брутального поводження й експлуатації, включаючи сексуальні зловживання з боку батьків, законних опікунів чи будь-якої іншої особи, яка турбується про дитину. Крім того, державні органи вживають заходів для того, щоб сприяти фізичному та психологічному відновленню й соціальній реінтеграції дитини, яка є жертвою будь-яких видів нехтування, експлуатації чи зловживань, катувань або

будь-яких інших жорстоких, нелюдських або тих, що принижують гідність, видів поводження, покарання чи збройних конфліктів. Таке відновлення та реінтеграція мають здійснюватися в умовах, що забезпечують здоров'я, самоповагу й гідність дитини [4].

На підтвердження зазначеного треба сказати, що кризові процеси, які відбуваються в соціально-економічній сфері, призвели до ускладнення криміногенної ситуації, зміни структури злочинності та зумовили виникнення нових форм і способів учинення протиправних діянь. Поширення дитячої бездоглядності, зокрема послаблення функцій сім'ї, зменшення кількості позашкільних гуртків і секцій за місцем проживання, призводять до збільшення кількості правопорушень, учинених школярами та за їх участю, випадків утягнення неповнолітніх у злочинну діяльність.

З огляду на зазначене Кабінетом Міністрів України прийнято розпорядження «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері профілактики правопорушень на період до 2015 року» від 30.11.2011 р. № 1209-р., метою якого є забезпечення ефективної реалізації державної політики у сфері профілактики правопорушень шляхом розроблення та здійснення комплексу заходів, спрямованих на виявлення та усунення причин і умов учинення злочинів, захист інтересів людини, суспільства та держави від протиправних посягань, а також налагодження дієвої співпраці між центральними і місцевими органами виконавчої влади [10].

Зазначена Концепція визначає такі шляхи вирішення проблеми щодо забезпечення охорони громадського порядку в закладах середньої освіти: вдосконалення нормативно-правової бази з питань правоохоронної діяльності та профілактики правопорушень; реформування правоохоронних органів з метою підвищення ефективності їх діяльності щодо захисту прав і свобод людини, забезпечення результативної боротьби зі злочинністю та профілактики правопорушень; проведення профілактичної роботи з неблагополучними сім'ями, а також розроблення механізму екстреного реагування на факти бездоглядності дітей з метою недопущення їх втягнення у злочинну діяльність.

Законом України «Про охорону дитинства» від 16.05.2013 р. № 243-VII встановлено, що завданням законодавства про охорону дитинства є розширення соціально-правових гарантій дітей, забезпечення фізичного, інтелектуального, культурного розвитку молодого покоління, створення соціально-економічних і правових інститутів з метою захисту прав та законних інтересів дитини в Україні. Держава гарантує всім дітям однаковий доступ до безоплатної правової допомоги, необхідної для забезпечення захисту їхніх прав, на підставах та в порядку, встановлених законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги.

Система заходів щодо охорони дитинства в Україні включає: визначення основних правових, економічних, організаційних, культурних та соціальних засад щодо охорони дитинства, вдосконалення законодавства про правовий і соціальний захист дітей, приведення його у відповідність до міжнародних правових норм у цій сфері; встановлення відповідальності юридичних і фізи-

чних осіб (посадових осіб і громадян) за порушення прав і законних інтересів дитини, заподіяння їй шкоди.

Основними засадами охорони дитинства та державної політики у цій сфері є: затвердження відповідних загальнодержавних програм; контроль за дотриманням у навчальних закладах освіти, ігрових залах, комп'ютерних клубах, відеотеках, дискотеках, інших розважальних закладах та громадських місцях правопорядку й етичних норм стосовно дітей [3]. Так, відповідно до ст. 10 вищезазначеного Закону, кожній дитині гарантується право на свободу, особисту недоторканність та захист гідності. Дисципліна та порядок у сім'ї, навчальних та інших дитячих закладах мають забезпечуватися на принципах, що ґрунтуються на взаємоповазі, справедливості та виключають приниження честі й гідності дитини. Дитина має право особисто звернутися до органу опіки та піклування, служби у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, інших уповноважених органів за захистом своїх прав, свобод і законних інтересів.

Крім того, Указом Президента України від 24.05.2011 р. №597/2011 схвалено Концепцію розвитку кримінальної юстиції щодо неповнолітніх в Україні. Ця Концепція визначає основні напрями розвитку кримінальної юстиції щодо неповнолітніх. Реалізація цих напрямів має посилити відповідальність сім'ї, суспільства та держави за процес виховання і становлення дітей, забезпечити додержання прав і свобод дітей, які потрапили у конфлікт із законом, шляхом підвищення рівня їх правового та соціального захисту, зменшити рівень дитячої злочинності.

Метою Концепції є побудова в Україні повноцінної системи кримінальної юстиції щодо неповнолітніх, спроможної забезпечити законність, обґрунтованість та ефективність кожного рішення щодо дитини, яка потрапила у конфлікт із законом, пов'язаного з її перевихованням та подальшою соціальною підтримкою [11].

Державою також розроблено Програму патріотичного виховання учнівської та студентської молоді в навчальних закладах України та План заходів Естафети Перемоги на 2013–2015 роки. Програма забезпечує безперервність процесу виховання в учнівської та студентської молоді патріотизму, духовності, формування національної самосвідомості, високих моральних якостей, необхідних для відданого служіння Батьківщині. Прийняття Програми зумовлене необхідністю реалізації сучасної молодіжної політики та стратегії розвитку держави, посилення виховної роботи, спрямованої на подальший розвиток гуманітарної й соціальної сфер та підтримання у молоді мотивації до відданого служіння українському народові шляхом забезпечення її конституційних прав і свобод. Це дасть змогу забезпечити ефективне здійснення заходів патріотичного виховання учнівської та студентської молоді шляхом використання потужного потенціалу системи освіти України у взаємодії з центральними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, закладами культури та релігійними організаціями із залученням до цієї роботи засобів масової інформації та вико-

ристання мережі Інтернет, підвищити рівень професійної підготовки фахівців з питань патріотичного виховання молоді [5].

Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 30.12.2010 р. № 1312 затверджено план заходів щодо реалізації Національної кампанії «Стоп насильству!» на період до 2015 року, який спрямований на запобігання проявам жорстокості й насильства, забезпечення прав неповнолітніх у навчальних закладах [6]. Заходами реалізації Національної кампанії «Стоп насильству!» є проведення інноваційної науково-педагогічної діяльності, поширення досвіду роботи навчальних закладів щодо запобігання насильству в дитячому середовищі, виховання в дітей та молоді толерантного ставлення до інших; щорічний аналіз та розгляд на колегіях стану роботи органів управління освітою та наукою, навчальних закладів з погляду додержання педагогічними працівниками вимог законодавства щодо забезпечення захисту дітей від будь-яких форм фізичного або психічного насильства; розробка заходів та підвищення рівня персональної відповідальності керівників усіх ланок освіти за дотриманням законодавства з цих питань.

З цією метою Міністерством освіти і науки, молоді та спорту видано наказ «Про затвердження Інструкції щодо порядку взаємодії структурних підрозділів, відповідальних за реалізацію державної політики щодо попередження насильства в сім'ї, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї» від 07.09.2009 р. №3131/386. В Інструкції йдеться про те, що структурні підрозділи, відповідальні за реалізацію державної політики щодо попередження насильства в сім'ї, координують дії служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей і молоді та органів внутрішніх справ з питань попередження насильства в сім'ї; здійснюють контроль за організацією і діяльністю спеціалізованих установ для жертв насильства в сім'ї [7].

Служби у справах дітей протягом трьох днів з дня отримання інформації про випадки вчинення насильства в сім'ї стосовно дитини або реальної загрози його вчинення повідомляють відповідний структурний підрозділ, відповідальний за реалізацію державної політики щодо попередження насильства в сім'ї, та органи внутрішніх справ з метою вжиття відповідних заходів.

Центри соціальних служб для сім'ї, дітей і молоді протягом трьох днів з дня отримання інформації про випадки вчинення насильства в сім'ї або реальної загрози його вчинення повідомляють відповідний структурний підрозділ, відповідальний за реалізацію державної політики щодо попередження насильства в сім'ї, а у випадку вчинення насильства стосовно дитини – також службу у справах дітей та органи внутрішніх справ.

Органи внутрішніх справ проводять роз'яснювальну роботу в сім'ях, у яких вчинено насильство або існує реальна загроза його вчинення, повідомляють членів сім'ї про права, заходи та послуги, якими вони можуть скористатися, та передбачену законодавством відповідальність; інформують протягом трьох днів про отримання заяви чи повідомлення відповідний

структурний підрозділ, відповідальний за реалізацію державної політики щодо попередження насильства в сім'ї, а у випадках, коли заява та повідомлення стосуються неповнолітнього або недієздатного члена сім'ї, – службу у справах дітей та орган опіки [7].

З метою виконання розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері профілактики правопорушень на період до 2015 року» від 30.11.2011 р. № 1209 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 03.08.2012 р. № 888 складено План заходів щодо профілактики правопорушень серед дітей та учнівської молоді на період до 2015 року, де передбачено проведення профілактичної роботи з неблагополучними сім'ями, а також розроблення механізму екстреного реагування на факти бездоглядності дітей з метою недопущення їх втягування у злочинну діяльність [8].

Висновки. Проведений аналіз підстав забезпечення охорони громадського порядку в середніх закладах освіти дав можливість з'ясувати, що профілактика правопорушень серед дітей шкільного віку має здійснюватись відповідними структурними підрозділами, відповідальними за реалізацію державної політики щодо підтримки громадського порядку в навчальних закладах освіти та дотримання етичних норм поведінки всіма учасниками навчально-виховного процесу.

До цих підрозділів належать: служба у справах дітей, центри соціальних служб для сім'ї, дітей і молоді, органи внутрішніх справ, кримінально-виконавча інспекція. Зазначені підрозділи мають здійснювати моніторинг ризиків виникнення всіх форм насильства серед дітей та учнівської молоді, визначати причини тривожності й агресивності серед неповнолітніх; розробляти індивідуальні програми психолого-педагогічного супроводу учнів «групи ризику»; залучати учнів, схильних до девіантної поведінки, до участі в «Шкільній медіації», «Школі конфліктології» тощо. На нашу думку, для проведення цієї роботи необхідно запровадити інститут шкільних приставів або соціальних педагогів, які б здійснювали компетентний нагляд за дітьми шкільного віку, що мають конфлікт із законом.

Бібліографічні посилання

1. Всеобщая декларация прав человека : принята резолюцией 217А(III) Генеральной Ассамблеи ООН от 10.12.1948 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/declhr.
2. Женевская декларация прав ребенка 1924 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://sartraccs.ru/print.php?print_file=Pub_inter/unkindporno.
3. Про охорону дитинства : Закон України від 16.05.2013 р. №243-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show>.
4. Конвенція з прав дитини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://sartraccs.ru/print.php?print_.
5. Про Програму патріотичного виховання учнівської та студентської молоді в навчальних закладах України та План заходів Естафети Перемоги на 2013–2015 роки : наказ Міністерства освіти і науки України, Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України від 21.10.2013 р. №1453/716/997 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://osvita.ua/legislation/pozashk>.

6. Про затвердження плану заходів щодо реалізації Національної кампанії «Стоп насильству!» на період до 2015 року : наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 30.12.2010 р. № 1312 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc>.

7. Про затвердження Інструкції щодо порядку взаємодії структурних підрозділів, відповідальних за реалізацію державної політики щодо попередження насильства в сім'ї, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї : наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 07.09.2009 р. № 3131/386 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/images/education>.

8. Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 03.08.2012 р. № 888 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://guonkh.gov.ua/normative>.

9. Резолюція 1386 (XIV) Генеральної Асамблеї ООН від 20.11.1959 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://docs.cntd.ru/document/1901035>.

10. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері профілактики правопорушень на період до 2015 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 р. №1209-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/>.

11. Про Концепцію розвитку кримінальної юстиції щодо неповнолітніх в Україні : Указ Президента України від 24.05.2011 р. № 597/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : akon4.rada.gov.ua/laws/show.

Задаля Д. К. Правовые основы обеспечения охраны общественного порядка в сфере образования. Освещаются правовые основания обеспечения охраны общественного порядка в сфере образования, целесообразность внедрения в средних учебных заведениях Министерства образования и науки Украины института школьных приставов, деятельность которых будет направлена на поддержание общественного порядка в учебных заведениях и соблюдение этических норм поведения всеми участниками учебно-воспитательного процесса.

Ключевые слова: конфликт с законом, компетентный надзор, профилактика правонарушений, социальный педагог, служба по делам детей, центры социальных служб для семьи, детей и молодежи, школьный пристав.

Zadalya D. K. Legal grounds of public order maintenance in the field of education. In the articles lighted up legal grounds of providing of public law enforcement are in the field of education, expedience of introduction of institute of educational police officers in middle establishments of formation of Department of education and sciences of Ukraine, activity of which heads for the observance of public peace in educational establishments and inhibition of ethics codes of conduct all participants educational-educate process.

Ukraine stands on the way of construction of the legal state and creation high-quality of new society priorities of common to all mankind values are provided in which. That applies on confession of it other powers of the world by the civilized country which goes in the development the ways of priority of human rights and supremacy of law.

During ages of the state and their governments constantly developed and aimed to perfect the legal grounds of providing of public law enforcement, by strengthening of responsibility for offence in part of providing of children of the special anxiety and help from the side of the state.

United Nations the Regulation confirmed a faith in the basic rights of man in dignity and value of human person and full of a decision instrumental in social progress and improvement of terms of life.

General declaration of human rights proclaimed that everybody must own the rights and freedoms indicated all in it, without what that was not by difference on such signs as a race, color of skin, half, language, religion, political and other persuasions, national or social origins, property position, birth or other circumstance.

A child, because of his physical and mental immaturity, needs the special guard and anxiety,

including the proper legal defense, both to and after birth, Necessity for such special legal safeguard was indicated to Geneva declaration of rights for the child of 1924 and acknowledged in General declaration of human rights, and also in regulations of the specialized establishments and international organizations that engaged in the questions of prosperity of children.

Declaration of rights for a child is called to provide children happy childhood and use, on their actually blessing and for the good of society, by rights and freedoms which are here foreseen, and calls parents, men and women, as individuals, and also voluntarily organizations, local-authorities and national governments, to that they acknowledged and aimed to observe these rights by legislative and other measures. It certainly confirms actuality of the noted question.

Keywords: *conflict with the law, the competent surveillance, prevention, social work, service for children's affairs, centers of social services for family, children and youth, school police officer.*

Надійшла до редакції 15.09.2014

Ляшко О. Б.

здобувач

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 34.07

ВИДИ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ МІСТОБУДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Висвітлено проблему нормативно-правового регулювання надання адміністративних послуг в Україні. Проаналізовано проблематику визначення сутності адміністративних послуг, охарактеризовано їх ознаки, зроблено пропозиції по удосконаленню адміністративного регламенту надання адміністративних послуг у сфері містобудування.

Ключові слова: *адміністративні послуги, містобудування, адміністративний регламент.*

Постановка проблеми. В наш час сфера послуг є однією з найперспективніших галузей економіки, яка швидко розвивається. Вона охоплює різні ланки життєдіяльності людини: торгівля і транспорт, фінанси і страхування, комунальне господарство, освітні та медичні установи тощо. Практично всі організації тією або іншою мірою надають послуги. Незалежно від власного бажання кожен громадянин періодично вимушений звертатися до публічної адміністрації за реєстрацією себе як суб'єкта підприємницької діяльності, для отримання посвідчення водія, дозволу на зберігання та носіння вогнепальної зброї, отримання різного роду ліцензій і, звісно ж, надання адміністративних послуг у сфері містобудування.

Сфера містобудування, враховуючи ринкову вартість нерухомого майна в Україні, залишається тією сферою суспільного життя, стан нормативного регулювання якої є «сприятливим» для подальшої корумпованості органів публічної адміністрації. Аналіз видів адміністративних послуг, що надаються суб'єктам (фізичним та юридичним особам), визначає низький рівень розробки або абсолютну невизначеність регламенту надання таких послуг. Прове-